

**Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
„Promyk” w Goniądzu**

„Procedury postępowania interwencyjnego
w sytuacjach kryzysowych”

Procedury określają zasady postępowania pracowników Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego „Promyk” w Goniądzu w sytuacjach kryzysowych oraz zasady stosowania środków przymusu bezpośredniego. Celem opracowania procedur są: zapewnienie bezpieczeństwa przebywającym w placówce wychowankom oraz ujednoczenie postępowania wszystkich pracowników Ośrodka. Procedury określają również zasady współpracy z Policją oraz zasady dokumentowania zachowań negatywnych. W poniższej instrukcji osobami odpowiedzialnymi za zachowanie procedur są: dyrektor placówki, wychowawca dyżurny i wychowawca sprawujący opiekę nad daną wychowanką, zgodnie z regulaminem pełnienia i przekazywania dyżurów. W Ośrodku wyznaczony jest pracownik socjalny zwany dalej koordynatorem ds. bezpieczeństwa, który nadzoruje współpracę z instytucjami takimi jak: Policja, Sądy oraz zajmuje się analizą powyższych zdarzeń.

1. Informację o zaistniałych zdarzeniach są na bieżąco wpisywane do zeszytu raportów w dniu zaistnienia sytuacji. Za wpisanie informacji odpowiada osoba określona w poszczególnych procedurach. ***Nieudokumentowanie powyższych zdarzeń jest istotnym naruszeniem przepisów prawa.***
2. ***Ze wszystkich zdarzeń sporządzane są protokoły, które stanowią załączniki do Procedur.***
3. Koordynator ds. prowadzi ewidencję zdarzeń wg ustalonego wzoru i przygotowuje okresowe raporty.
4. W sytuacji braku kontaktu z dyrektorem lub konieczności natychmiastowych decyzji o zastosowaniu procedur podejmuje je **wychowawca/nauczyciel dyżurny.**
5. W postępowaniu wyjaśniającym, zgodnie z zawartym porozumieniem, uczestniczą przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji. Za współpracę z Policją odpowiada koordynator ds. bezpieczeństwa.
6. W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji prowadzone są pogadanki z wychowankami z zakresu bezpieczeństwa, przepisów prawa, konsekwencji jego nieprzestrzegania oraz spotkania z zakresu profilaktyki.
7. Ośrodek prowadzi systematyczne badania wychowanek i rodziców odnośnie poziomu bezpieczeństwa oraz dokonuje nie rzadziej niż dwa razy w roku analizy realizacji Procedur.

Do sytuacji kryzysowych zaliczamy:

1. Śmierć nieletniego lub innej osoby, albo ciężkie uszkodzenie ciała wskutek działania nieletniego lub innej osoby.
2. Bunt, zbiorowe wystąpienie czynne lub bierne.
3. Samobójstwo nieletniego.
4. Groźne zakłócenie porządku i bezpieczeństwa.
5. Zgwałcenie nieletniego.
6. Pobicie skutkujące ciężkim uszkodzeniem ciała.
7. Próba samobójcza nieletniego.
8. Znęcanie się nad nieletnim.
9. Zbiorowa lub indywidualna ucieczka.
10. Pobicie lub inna forma zakazanego karania, poniżającego lub nieludzkiego traktowania nieletniego.

11. Spożywanie alkoholu na terenie placówki lub przybycie do placówki pod wpływem alkoholu.
12. Spożywanie substancji chemicznych innych niż alkohol w celu wprowadzenia się w stan odurzenia.
13. Samookaleczenia lub inne przejawy autoagresji
14. Kradzieże.
15. Niepowrót z przepustki.

PROCEDURY REAGOWANIA

- 1) **Śmierć nieletniego lub innej osoby, albo ciężkie uszkodzenie ciała wskutek działania nieletniego lub innej osoby**
  - 2) **Samobójstwo nieletniego**
  - 3) **Zgwałcenie nieletniego**
  - 4) **Pobicie skutkujące ciężkim uszkodzeniem ciała**
  - 5) **Próba samobójcza**
-
- a) **Wychowawca pracujący z osobą poszkodowaną** zobowiązany jest do udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź w przypadku kiedy ofiara doznała poważnych obrażeń, zapewnienia jej udzielenia przez wezwanie lekarza
  - b) **Wychowawca dyżurny** niezwłocznie powiadamia o zaistniałym fakcie Policję i dyrektora Ośrodka.
  - c) Wychowawca dyżurny jest zobowiązany zabezpieczyć miejsce zdarzenia do czasu przyjazdu Policji.
  - d) W sytuacji, gdy sprawczyni jest agresywna, zagraża zdrowiu swojemu lub innych wychowanek, wychowawca/nauczyciel ma obowiązek odizolować wychowankę. Wychowawca/nauczyciel pracujący z grupą na bieżąco monitoruje zachowanie wychowanki.
  - e) **Wychowawca pracujący z ofiarą** (ami) sporządza protokół i przekazuje go na posiedzenie Zespołu oraz składa niezbędne wyjaśnienia (załącznik nr 5). W przypadku kilku ofiar protokół jest sporządzany i podpisywany przez nich w uzgodnieniu.
  - f) Sprawca ponosi karę regulaminową. O karze decyduje Zespół Wychowawczy.
  - g) O zdarzeniu informowany jest niezwłocznie przez **pracownika socjalnego** Sąd Rodzinny oraz w dniu zdarzenia przez wychowawcę/nauczyciela dyżurnego rodzice/opiekunowie wychowanek zarówno sprawcy jak i osób poszkodowanych.
  - h) Informacja jest wpisywana **do zeszytu raportów**.
-
- 1) **Bunt, zbiorowe wystąpienie czynne lub bierne.**
  - 2) **Groźne zakłócenie porządku i bezpieczeństwa.**
  - 3) **Znęcanie się nad nieletnim.**
  - 4) **Pobicie lub inna forma zakazanego karania, poniżającego lub nieludzkiego traktowania nieletniego.**

- a) **Wychowawca/nauczyciel** pracujący z osobą poszkodowaną zobowiązany jest do udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź w przypadku kiedy ofiara doznała poważnych obrażeń, zapewnienia jej udzielenia przez wezwanie lekarza
- b) **Wychowawca/nauczyciel dyżurny** niezwłocznie powiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora Ośrodka, który określa dalsze działania, w tym ewentualnie powiadomienie Policji.
- c) W sytuacji, gdy sprawczyni jest agresywna, zagraża zdrowiu swojemu lub innych wychowanek, wychowawca/nauczyciel ma obowiązek odizolować wychowankę. Wychowawca/nauczyciel pracujący z daną grupą na bieżąco monitoruje zachowanie wychowanki.
- d) **Wychowawca pracujący ze sprawczynią (ami)** sporządza ze zdarzenia protokół i w sytuacji 2 i 4 przekazuje go na posiedzenie Zespołu oraz składa niezbędne wyjaśnienia (załącznik nr 5). W przypadku kilku sprawców lub ofiar protokół jest sporządzany i podpisany przez **nich w uzgodnieniu**.
- e) W sytuacji 8 i 10 wychowawca pracujący ze sprawczynią (ami) sporządza ze zdarzenia protokół (załącznik nr 3) i przekazuje go do dyrektora. W przypadku kilku sprawców lub ofiar protokół jest sporządzany i podpisany przez **nich w uzgodnieniu**
- f) **Wychowawca/nauczyciel dyżurny** wpisuje informację do zeszytu raportów.
- g) Wychowanka ponosi karę regulaminową.
- h) O zdarzeniu informowany jest Sąd Rodzinny, rodzice wychowanek oraz Policja w Mońkach, która uczestniczy w wyjaśnianiu sprawy.

Zbiorowa lub indywidualna ucieczka, samowolne oddalenie się z placówki.

- a) W przypadku stwierdzenia ucieczki, samowolnego oddalenia się z placówki **wychowawca/nauczyciel pracujący z daną grupą** informuje o tym fakcie wychowawcę/nauczyciela dyżurnego oraz dyrektora.
- b) Dyrektor podejmuje działania mające na celu doprowadzenie wychowanki(ek) z ucieczki, w tym poszukiwanie uciekinierek.
- c) **Wychowawca/nauczyciel pracujący z grupą** informuje telefonicznie Policję w Mońkach lub posterunek Policji w Goniądzu, a następnie przesyła faxem protokół powiadomienia o ucieczce (załącznik nr 1).
- d) **Wychowawca/nauczyciel pracujący z wychowanką** informuje niezwłocznie o ucieczce rodziców i opiekunów.
- e) **Pracownik socjalny** informuje pisemnie o fakcie ucieczki rodziców, Sąd Rodzinny, który wydał postanowienie oraz Policję w miejscu zamieszkania.
- f) W przeciągu 5 dni osoba, na której dyżurze dokonano ucieczki, samowolnego oddalenia się z placówki wypełnia protokół (załącznik nr 2). Protokół jest przekazywany do dyrektora do uzgodnienia.
- g) Po doprowadzeniu nieletniej z ucieczki umieszczana jest ona w razie potrzeby w **izolacie lekarskiej**. Wychowawca/nauczyciel pracujący z grupą sprawdza ogólny stan zdrowia wychowanki i podejmuje decyzję o ewentualnym doprowadzeniu nieletniej do lekarza i ewentualnym przeniesieniu do izolatki lekarskiej.
- h) Po doprowadzeniu wychowanki w przeciągu 5 dni uzupełniany jest przez wychowawcę prowadzącego protokół.
- i) Wychowanka ponosi karę regulaminową.

- j) **Wychowawca/nauczyciel** pracujący z daną wychowanką wpisuje informację do zeszytu raportów.

Spożywanie alkoholu na terenie placówki lub przybycie do Ośrodka pod wpływem alkoholu.

- a) W zależności od stanu nietrzeźwości i zachowania wychowanka pozostaje w pokoju lub jest umieszczana w izolatce lekarskiej. Informację o zdarzeniu wychowawca wpisuje niezwłocznie do zeszytu raportów.
- b) Gdy wychowanka jest agresywna, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznienia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, wychowawca dyżurny może podjąć - po konsultacji z dyrektorem - decyzję o wezwaniu Policji.
- c) **Osoba pracująca z daną grupą** na bieżąco kontroluje stan zdrowia wychowanki i jej zachowanie. W sytuacjach koniecznych wychowanka jest przewożona na Pogotowie Ratunkowe. Decyzje w tej sprawie podejmuje wychowawca pracujący z daną grupą.
- d) W ciągu 3 dni od zdarzenia wychowawca, na którego dyżurze nastąpiło zdarzenie sporządza protokół i przekazuje go do dyrektora oraz składa niezbędne wyjaśnienia.
- e) **Wychowawca/nauczyciel** pracujący z daną wychowanką wpisuje informację do zeszytu raportów.
- f) Wychowanka ponosi karę regulaminową.

Spożywanie substancji chemicznych innych niż alkohol, w tym lekarstw w celu wprowadzenia się w stan odurzenia lub przybycia w tym stanie do Ośrodka.

- a) W przypadku stwierdzenia zachowania wskazującego na możliwość spożycia substancji odurzających, **wychowawca/nauczyciel opiekujący się daną wychowanką** przeprowadza z nią rozmowę. W przypadku potwierdzenia powyższego faktu na podstawie wywiadu lub obserwacji powiadamia o tym fakcie dyrektora.
- b) Wychowawca/nauczyciel odizolowuje wychowankę od reszty grupy w **izolatce lekarskiej**, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jej życie ani zdrowie. W sytuacji, gdy stan zdrowia podopiecznej jest zagrożony, wychowawca wzywa Pogotowie Ratunkowe. W innym przypadku na bieżąco monitoruje pobyt i zachowanie wychowanki.
- c) W miarę możliwości wychowanka jest poddawana testom na zawartość substancji psychoaktywnych przez Policję.
- d) Wychowawca/nauczyciel wpisuje informację o zdarzeniu do zeszytu raportów wg wzoru.
- i) W ciągu 3 dni od zdarzenia wychowawca/nauczyciel na którego dyżurze wystąpiło to zdarzenie wypełnia protokół i przekazuje go na posiedzenie Zespołu oraz składa niezbędne wyjaśnienia (załącznik nr 5).
- e) Wychowanka ponosi karę regulaminową.

W przypadku, gdy wychowawca/ nauczyciel znajduje na terenie placówki substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

- Wychowawca/nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji. Próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
- Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora i wzywa policję.
- Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Samookaleczenia lub inne przejawy samo autoagresji.

- a) **Wychowawca/nauczyciel pracujący z wychowanką**, która dokonała samookaleczenia w pierwszej kolejności zobowiązany jest do udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza.
- b) Informacja jest wpisywana **do zeszytu raportów**.
- c) W sytuacji, gdy wychowanka jest agresywna, zagraża zdrowiu swojemu lub innych wychowanek, wychowawca/nauczyciel ma obowiązek umieścić ją **w izolatce lekarskiej**. Wychowawca/nauczyciel na bieżąco monitoruje zachowanie i stan zdrowia wychowanki.
- d) W jak najszybszym terminie rozmowę z wychowanką przeprowadza psycholog lub pedagog.
- e) Wychowanka, która dokonała autoagresji, w uzasadnionych wypadkach jest dowożona na konsultację psychiatryczną. Za konsultacje psychiatryczne odpowiada psycholog.
- j) Wychowawca/nauczyciel pracujący z daną wychowanką w przeciągu 5 dni wypełnia protokół i przekazuje go na posiedzenie Zespołu oraz składa niezbędne wyjaśnienia. (załącznik nr 5).
- f) **Wychowawca/nauczyciel** pracujący z daną wychowanką wpisuje informację do zeszytu raportów.
- g) W uzasadnionych wypadkach, po konsultacji z psychologiem wychowanka może ponosi karę regulaminową.

Kradzież

- a) W sytuacji stwierdzenia kradzieży **wychowawca/nauczyciel pracujący z wychowanką poszkodowaną** informuje o fakcie innych pracujących wychowawców.
- b) **Wychowawca/nauczyciel dyżurny** zarządza przeszukanie pomieszczeń placówki i rzeczy osobistych wychowanek.

- c) W przypadku wykrycia sprawcy ma on obowiązek zwrócić skradzioną rzecz lub kwotę pieniężną stanowiącą równowartość powyższej rzeczy.
- d) Wychowanka ponosi karę regulaminową.
- e) Wychowawca, który pracował ze sprawczynią kradzieży, w przeciągu 5 dni od zdarzenia wypełnia protokół. Protokół jest przekazywany do dyrektora do uzgodnienia (załącznik nr 3).
- f) **Wychowawca/nauczyciel** pracujący z daną wychowanką wpisuje informację do zeszytu raportów.
- g) Sprawa jest wyjaśniana w uzgodnieniu z Policją w Mońkach.

1) Niepowrót z udzielonej przepustki.

- a) Zasady udzielania przepustek i usprawiedliwiania nieobecności określa Regulamin wewnętrzny.
- b) W przypadku niepowrotu z udzielonej przepustki wychowawca pracujący z daną grupą w dniu następnym kontaktuje się z rodzicami, opiekunami celem wyjaśnienia przyczyn nieobecności. Uzyskane informacje są przekazywane do sekretariatu.
- c) W sytuacji nieusprawiedliwionej nieobecności pracownik socjalny w przeciągu trzech dni przesyła pisemną informację do rodziców, Sądu wydającego zgodę na wyjazd, Policji w miejscu zamieszkania, Komendy Policji w Mońkach.
- d) Pracownik socjalny prowadzi ewidencję niepowrotów.
- e) Wychowanka ponosi karę regulaminową.

Zakłócenie porządku na terenie Ośrodka z udziałem osób zewnętrznych

- a) W przypadku stwierdzenia zakłócania porządku na terenie placówki wychowawca dyżurny:
  - zwraca się do osób z prośbą o opuszczenie terenu placówki, a w przypadku braku reakcji powiadamia Policję.
  - informację na temat zdarzenia wychowawca dyżurny **wpisuje do zeszytu raportów.**

Zastosowanie środków przymusu bezpośredniego

- 1. Zastosowanie środków przymusu bezpośredniego wobec wychowanki jest realizowane na podstawie art. 95a. § 1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.16)- *w razie bezskuteczności środków oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 6, 8, 10 i 12–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie*

poprawczym, schronisku dla nieletnich lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym można użyć środka przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej

2. Przypadki, w których można użyć siły fizycznej dotyczą:
  - a. wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem;
  - b. odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
  - c. przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
  - d. ochrony porządku lub bezpieczeństwa na obszarach lub w obiektach chronionych przez uprawnionego
  - e. przeciwdziałania niszczeniu mienia;
  - f. ujęcia osoby,
  - g. udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
  - h. pokonania biernego oporu;
  - i. pokonania czynnego oporu;
  - j. przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji.
3. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego przez uprawnionego pracownika podejmuje:
  - a. dyrektor Ośrodka, albo – w razie nieobecności – zastępujący go pracownik pedagogiczny;
  - b. inny pracownik Ośrodka, w razie bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby.
4. O użyciu środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego dyrektor niezwłocznie powiadamia sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad tą placówką, sąd rodzinny wykonujący środek wychowawczy.
5. Szczegóły zastosowanie środków przymusu bezpośredniego określa ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628).

Załączniki

- Nr 1 - protokół zgłoszenia ucieczki na Policję
- Nr 2 – protokół ucieczki
- Nr 3 - protokół zachowań negatywnych
- Nr 4 –protokół zastosowanych środków przymusu bezpośredniego
- Nr 5 - protokół zachowań negatywnych